

Све то је Словенија!

Словенија је једна од мањих и млађих држава, која се појавила на карти света тек 1991. године. Њен положај на додиру Алпа и Средоземља, са тајновитим Красом и широким панонским равницама, је сасвим посебан. Разнолика и богата природна и културна традиција је од давнина будила креативно стваралаштво писаца и других уметника. „Као небеса под Триглавом”, тако је Словенију описивао Иван Цанкар, један од великана словеначке књижевности. Из свега тога је изникла држава која је једва прешла праг пунолетности, а данас је већ чланица свих важнијих међународних организација, међу њима и Европске уније и НАТО-а. У првој половини 2008. године је и председавала Саветом Европске уније, као прва међу новим чланицама. У природи Словеније преовлађује зелена боја, а за државу је карактеристична шароликост и живахност на свим подручјима. Словенац је изузетно поносан на достигнућа својих сународника, а историјско, културно и природно наслеђе представља прави извор инспирације. На ком другом месту бисмо могли да се дивимо козолцу, липицанерима, потици, пањским кончницама, крањској пчели, да се мучимо са двојном у граматици или проучавамо бројне дијалекте на тако малом географском простору? Или, да се дивимо великанима културе као што је архитекта Јоже Плечник, важним изумима попут логаритама, бројним успешним спортистима, националним спортовима као што су планинарење и трчање, те нетакнутим лепотама природе? Такав историјски запис је хиљадама година утицао на националну културу и карактер ове младе државе.

Друштво на сунчаној страни Алпа

Словенаца има нешто више од два милиона, тако да би сви заједно могли да живе у предграђу неког од већих светских градова. Ако заокружимо, у Словенији живи приближно 100 становника на км2, што је два пута мања насељеност од европског просека. Поред већинског становништва словеначког националног порекла, на пограничним подручјима према Мађарској и Италији живе још и те две националне мањине, којима Устав гарантује сва права. У Словенији стално или привремено бораве и припадници различитих етничких група, већином са подручја Западног Балкана.

Словенци су патриоте које веома цене живот у својој земљи. Сами би себе описали као радне, марљиве и активне људе, индивидуалце који добро говоре стране језике. Поносни су на своју културу и језик, који се сматра високо вреднује као саставни део националног идентитета. Један од најважнијих националних симбола је Триглав у Јулијским Алпима, највиши словеначки врх и планина која је постала нешто више – симбол, а њено обожавање је постало митско. Словенци имају разумевања за различитост, а занимљиво је и то да често путују, али се врло ретко

селе. Добро су образовани и имају низак степен незапослености. Као и друга савремена европска друштва, суочавају се са старењем становништва и ниским наталитетом.

Држава

Словенија је демократска република која припада генерацији млађих демократија у Европи. Независност и самосталност је прогласила 25. јуна 1991. године, на основу плебисцитарне одлуке донете пола године раније. Чак 88,2% гласача гласало је за самосталост, а учешће на референдуму је било 90%, након чега је уследило међународно признање и пријем у друштво чланица Организације уједињених нација. Словенија је 2004. године постала чланица ЕУ, а 2007. године је увођењем евра приступила европској монетарној унији и 2008. године је као прва од нових чланица председавала Саветом ЕУ.

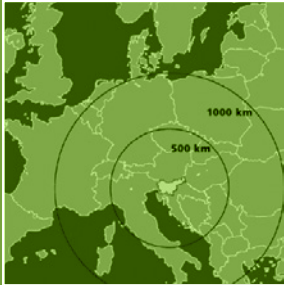
Већ до свог пунолетства, Словенија је постала важан међународни актер - место на ком се сусрећу високи државници велесила, чланица бројних међународних организација, држава која има пријатељске односе са другим државама широм света. Иако млада, Словенија је зрела и искусна држава, која се интензивно укључује у међународне токове. Уставом Републике Словеније је одређено да у Словенији постоји

Кратке чињенице

Службено име: РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЈА
Политички систем: Парламентарна демократија
Главни град: Љубљана
Површина: 20.273 км²
Популација: 2,046,976 (1. јануар 2010. године)
Валута: Евро (1 евро = 100 центи)
Језик: Словеначки; на национално мешаним подручјима и италијански и мађарски
Националност: словеначка 83%; мађарска 0,3%; италијанска 0,1%; српска 2%; хрватска 1,8%; Бошњаци 1,6%; остало 11,1%
Вероисповест: католичка (58%), осим ње још и протестантска (0,9%), православна (2,3%), муслиманска (2,4%)
Позивни број: +386
Временски појас: ГМТ/УТЦ +1
Важни телефонски бројеви: 112 – Хитна помоћ 112 – Ватрогасци 113 – Полиција 1987 – Помоћ на путу

Корисне интернет стране: Уопштено о Словенији: www.словениа.си Влада Републике Словеније: www.влада.си Канцеларија за комуницирање: www.уком.gov.si Словеначка туристичка организација: www.словениа.инфо Портал Републике Словеније: www.gov.si Аутомобилски савез Словеније: www.am3c.si Време: хттп://www.apco.gov.si/

Издала: Влада РС, Канцеларија за комуницирање, Љубљана, 2011
Штампа: Tiskarna knjigoveznica Radovljica d.o.o.

словеначке историје – самостална Словенија. Студенти и ученици из различитих крајева света ће можда мислити да је историја Словеније остварени сан свакога од њих.

Преко језика и културе се је кроз векове очувао национални идентитет. Уметничко стваралаштво Словенаца је у време препорода народа било у великој мери повезано са чињеницом да Словенци нису имали своју државу. Словеначки језик је постао језгро и браник националног идентитета, чијем јачању је уметност, пратећи овај пример, касније дала свој значајан допринос.

Привреда

Деведесете године је обележио развој привреде, карктеристичан за успешније државе у транзицији. Прелазак на тржишну привреду је био релативно безболан. Привредни раст је у протеклом периоду био висок, чак виши од просека у Европској унији, а степен запослености жена је такође међу вишима.

Словеначка предузећа су се на домаћем тржишту и у иностранству прославила бројним успешним и високо иновативним производима. Да ли сте већ чули за Еланове скије, на којима су побеђивали асови скијања? Или за једрилице Си-веј, ултра-лаке авионе Пипистрел? Или можда за врхунске и савршено дизајниране

Триглав, највиши врх Словеније. Фото: Томо Јесеничник

апарате за домаћинство Горење? Сва мања, а високо иновативна предузећа не можемо ни да набројимо, док она успешно продиру на инострана тржишта са својим производима. На добре пословне резултате утиче више чинилаца – од пословне вредноће Словенаца, географског положаја на раскршћу трговачких путева, до бриге за животну средину, мотивираности и иновативности. Све то словеначкој привреди даје печат ексклузивности. Значајан део привреда је усмерен на услужну делатност, те се Словенија може похвалити врхунским услугама напољуиинформационихтехнологија. Развијене су фармацеутска и аутомобилска индустрија. Међу важније привредне гране спадају и прехранбена индустрија, производња електричних апарата, металопрерађивачка индустрија, хемијска индустрија... Све важнија привредна грана постаје и туризам.

Наука и развој

Познато је да су савремени словеначки научници носиоци велике научне традиције Словеније, која је светској баштини знања дала бројне изуме. За њих су заслужни великани који су радили у време без интернет веза и учили уз светлост свећа; то су научници као што је Јанез Вајкард Валвасор (члан Краљевског друштва Лондона, 17. век), Јуриј Вега (логаритамске

таблице, 18. век), Јожеф Стефан (Закон о зрачењу, 19. век), Фриц Прегл (добитник Нобелове награде на пољу органске хемије, почетак 20. века), те Херман Поточник Ноордунг, ракетни инжењер.

Рад поменутих пионира у науци се наставља на подручју истраживачких и развојних активности у савременој Словенији. Активности на подручју истраживањаиразвојасувишеспојне и познате у целом свету по очувању стандарда високог квалитета. У неким областима истраживања, као што је поље рачунарске науке или нанотехнологије, Словенија се уврштава међу најбоље државе на свету. Знање је један од главних стубова националног развоја, а истраживачка политика Словеније се спроводи као у свим развијеним савременим државама.

Од 1991. године Словенија се активно укључује у програме истраживања и развоја ЕУ и у друге европске програме на том подручју, а до сада је сарађивала на више од хиљаду пројеката европских истраживачких оквирних програма.

Туризам

Свако годишње доба је право време за посету Словенији. Тај зелени део Европе је заиста посебно место – где год прешли границу, дочекаће Вас изузетна разноликост предела који се управо спектакуларно смењују; љубазни људи, одлични куварски специјалитети, лечилишта и бање, сеоски туризам и спортске активности нуде за свакога понешто. Прави рај за свакога ко жели да угоди себи! Кратка возња, тек нешто више од два сата, превешће вас од медитеранског плаветнила до алпских врхова, одакле није далеко до панонских равница, нити до нежно заобљених долењских брда. Негде на путу је и тајанствени Крас са својим подземним светом. Свима им је заједничка зелена боја и, наравно, неокрњена природа. Да не помињемо термалне изворе! Све је при руци и приступачно, зато посета Словенији постаје доживљај који желите да поновите још једном и још једном! У Словенији сунце сија више од 2000 сати годишње, због чега је свако годишње доба пријатно за одмор. Много је чудесних места за све, па и за најзахтевније госте. Игралишта за голф, скијашке стазе, различити спортски капацитети, адреналинске и друге спортске активности неће разочарати ни активне љубитеље спорта. На располагању је бициклизам, пешачење, као и екстремни спортови и различите рекреативне активности. А шта се највише допада странцима који посете Словенију? Прво што чујемо су изрази одушевљења. Следе одговори да је Словенија пријатна земља која смирује дух и покреће тело, посебно захваљујући њеној неокрњеној природи, благом поднебљу, гостољубивости, љубазним људима и бројним термалним изворима. Често додају да је величина Словеније баш у богатству разноликости, у вредностима које су настајале кроз векове у сарадњи човека са природом и да је Словенија сређена, модерна и безбедна држава. Нема разлога да им не верујете.

Логарска долина. Фото: Јакше-Јершич

Липицанери су светски позната пасмина коња која потиче из Словеније. Фото: Терхи Паавола

Кулинарски доживљаји Словеније

Кулинарика савремене Словеније одражава утицаје културе и цивилизације алпске, средоземне и панонске регије. Векови друштвеног и историјског развоја на месту додире ових култура су створили посебне врсте културе и начина живота, не у смислу асимилације, већ у смислу креирања јединствене и оригиналне разноликости, између осталог и на подручју кулинарике. Традиционална словеначка кухиња се заснива на житарицама, свежим млечним производима, месу, рибама, поврћу, кромпиру, маслинама и пршуту. У зависности од регије, наравно, удружује утицаје села, грађанства и различитих монашких редова. Осим кулинарске понуде, врхунске гурманске доживљаје гарантује и изразита разноликост словеначке винске карте. Праве љубитеље доброг одмора чекају још и термални извори и лечилишта, понуда сеоског туризма и врхунски ресторани.

Потица је словеначко празнично јело. Фото: Томо Јесеничник

Шкоцјанске јаме. Фото: Јакше-Јершич

Пиран, средњевековни град на јадранској обали. Фото: СТО

Култура и уметност

Уметност и култура имају у словеначкој историји посебно место, јер су у прошлости на разне начине помагали Словенцима да надокнаде недостатак националних политичких и државних институција. Однос Словенаца према националној култури је врло интензиван и Словенија се поноси прилично добро развијеном мрежом културних институција, организација и културних удружења, у чему се може поредити са већином развијених држава Европе. Богат културни живот се не одвија само у највећим градовима у држави, већ практично на сваком кораку Словеније. Скоро сваки Словенац је у себи песник, сликар, кувар, плесач, винар, музичар, режисер, глумач, блогер, резбар... Од

свега што воли зна да направи уметност. Поред уметника на пољу различитих ручних вештина и заната који се већ вековима преносе с колена на колено, Словенци су успешни и у многим савременим уметностима, доступним свим генерацијама. Културне приредбе су изузетно добро посећене – различити фестивали (посебно током летњих месеци) одушевљавају посетиоце који долазе како из околних земаља, тако и издалека. Како су Словенци поноси на своје културно наслеђе, омиљени су им позориште, концерти и књижевност. Треба поменути Франца Прешерна, песника који је постао понос словеначке поезије и аутора словеначке химне „Здрављница“, која позива на заједнички живот народа и здравца је свим људима доброг срца.

Куренти - карневалске маске које одгањају зиму. Фото: Томо Јесеничник

Идријска чипка. Фото: Јака Виншек

Музичка група Перпетуум Џезиле. Фото: Ирена Херак/Минутаинмањ

Представа љубљанског балета. Фото: СНП Опера и балет

„I Feel Slovenia” или „словеначка зелена”

Словенија се представља националним брендом »I Feel Slovenia«, који се заснива на зеленој боји, будући да више од половине државе прекривају шуме. Изражава равнотежу која влада између природних лепота и рада Словенаца, а говори о нетакнутој природи и вољи да је таквом и сачувамо. Више од половине државе прекривају шуме. Зелена боја је заиста доминантна у Словенији - „словеначка зелена”, која изражава равнотежу између смирености природе и активности Словенаца, симболизује неокрњену природу и нашу уссређеност на то да је таквом и сачувамо. Такође приказује уравнотеженост начина живота који удружује пријатну узнемиреност, којом Словенци теже личним жељама, са заједничком визијом да се у будућност иде са природом. Словеначка зелена описује и усмереност на елементарно, оно што се осећа под властитим рукама. На крају крајева, словеначка зелена говори о складу свих чула којима се Словенија може доживети. Словеније се зато никада не сећамо по призорима. Сећање на Словенију повезује мирис шуме, жуборење потока, изненађујући укус воде и мекоћа дрвета. Словенију осећамо.

Планинско поље. Фото: Матеуж Ленарчич/СТО